

Sak: 6.1

Dato: 16.03.09

Ansvarlig: Landsstyret

6.1: Velferdspolitisk Plattform

1. Hensikt

Å vedta NSUs velferdspolitikk for de neste tre årene.

2. Definisjoner

NSU-AU – Arbeidsutvalget i Norsk Studentunion
NSU – Norsk Studentunion
LS – Landsstyret i NSU
LT – Landstinget til NSU

3. Forslag til vedtak

"Landstinget vedtar velferdspolitisk plattform for 2009-2012. Landstinget gir NSU-AU mandat til å foreta redaksjonelle språklige endringer."

4. Presentasjon

Bakgrunn

Velferdspolitisk plattform vedtas i samsvar med NSUs statutter og praksis hvert tredje år. Vedlagte plattform er Landsstyrets innstilling til Landstinget.

Saksgang

Utkast til plattform har vært oppe til behandling i velferdspolitisk komité, NSU-AU og NSUs Landsstyre. LS 01/09 innstilte på plattformen til NSUs 55.Landsting, der den skal vedtas endelig.

Overordnede dokumenter

I NSU er det slik at det eneste politiske dokumentet som er overordnet plattformene er prinsippprogrammet. Det vil si at politikken som vedtas i de politiske plattformene ikke kan gå på tvers av noe av politikken i prinsippprogrammet. Det gjeldende prinsippprogrammet ble vedtatt på NSUs 53. Landsting i 2007 og gjelder frem til 2010. Gjeldende prinsippprogram og plattform finnes her:

<http://www.nsu.no/Default.aspx?tabid=632>

Velferdspolitisk plattform

Kapittel 1: Introduksjon

1.1 Hva er studentvelferd

Studentvelferd er den delen av studenters livssituasjon som handler om livet rundt studiet. Det vil si både studenters trivsel og forhold på studiestedet som læringsmiljø og studieforhold, samt private forhold som helse og bosituasjon.

I NSUs prinsippprogram 2007-2010 står det at "det er (...) et grunnleggende krav at alle skal ha samme mulighet til å ta høyere utdanning, uavhengig av økonomisk evne, geografi, kjønn, alder, funksjonsnedsettelse, sosial eller kulturell bakgrunn". Å ha et godt studentvelferdstilbud er derfor essensielt for å sikre lik rett til utdanning.

1.2 Om plattformen

Plattformen er et overordnet styringsdokument for NSUs velferdspolitik, og er statuttfestet. Det danner et politisk grunnlag for arbeidsprogram og andre dokumenter som regulerer NSUs aktivitet og meninger. Verken AU, LS eller LT kan vedta politikk som strider mot plattformens innhold, men NSUs velferdsarbeid er ikke avgrenset av innholdet i denne plattformen.

Plattformen er delt inn i følgende kapitler:

Kapittel 1 - Introduksjon

Kapittel 2 – Formål med studentvelferd

Kapittel 3 - Hvem har ansvaret for studentenes velferdstilbud?

Kapittel 4 - De enkelte velferdsområdene

Kapittel 2 – Formål med studentvelferd

2.1 Lik rett til utdanning

Lik rett til utdanning er et grunnleggende prinsipp for NSU. Med lik rett til utdanning menes det at alle må ha de samme mulighetene til å ta utdanning, og at dette kun må begrenses av den enkeltes ferdigheter, innsats og ønsker, og ikke av sosiale eller materielle forhold. En viktig del av lik rett til utdanning er et godt fungerende velferdsapparat. Alle studenter er i en spesiell livssituasjon, men behovet for velferdstjenester er spesielt viktig for studenter med barn, studenter med funksjonsnedsettelser, og studenter som har psykiske problemer

2.2 Internasjonalisering

De siste årene har det kommet stadig flere internasjonale studenter til Norge. Dette er en utvikling NSU ser som positiv. Internasjonale studenter har ofte spesielle utfordringer knyttet til å studere i Norge. Disse er både

48 språklige, administrative og kulturelle barrierer, som gjør at internasjonale
49 studenter krever større oppfølging fra samskipnader og institusjoner.

50

51 Mange internasjonale studenter fokuserer på viktigheten av
52 velferdsmessige tiltak for å kunne tilbringe et semester eller år ved norske
53 utdanningsinstitusjoner. At man i Norge tar vare på studentene som
54 kommer utenfra med å overkomme barrierer i utdannings-Norge, vil gjøre
55 Norge mer attraktivt å reise til for internasjonale studenter.

56

57 **2.3 En rikere studiehverdag**

58 I tillegg til at studentvelferd skal ivareta grunnleggende behov, er det
59 også ment som en berikelse og supplement til utdannelsen. En del av den
60 akademiske dannelsen handler om å engasjere seg i studentforeninger,
61 studentmedia, studentidrett og andre studentorganisasjoner. Mange
62 studentvelferdsordninger er tilbud som handler om å gi studenter en
63 innholdsrik, sosial, sunn og givende studiehverdag.

64

65 **NSU mener at:**

- 66 • Alle skal ha lik rett til utdanning. Det forutsetter et godt
67 velferdstilbud for studenter.
- 68 • Studentvelferd handler også om å gi studentene en rikere
69 studiehverdag.

70

71

72 **Kapittel 3 - Hvem har ansvaret for studentenes** 73 **velferdstilbud?**

74

75 **3.1 Studentsamskipnadene**

76 Utdanningsinstitusjonene har det strategiske ansvaret for
77 studentvelferden, mens studentsamskipnadene har det operative.
78 Samskipnadene er opprettet av studenter, og har senere i større grad blitt
79 regulert av staten for å være et verktøy som organiserer studentvelferd.
80 Studentsamskipnaden er en egen virksomhetsform – identifisert og
81 definert ved bestemmelsene i studentsamskipnadsloven. Gjennom
82 studentsamskipnadene organiserer studentene de velferdstiltakene de har
83 behov for og ønsker som supplement til tilbudet fra stat og
84 vertskommune. Midlene til dette kommer gjennom semesteravgiften og
85 statlige tilskudd til samskipnadene

86

87 Studentsamskipnadsloven sikrer at studentene kan ha flertall i styret, og
88 samskipnadsstrukturen bidrar til å sikre en mest mulig studentstyrt
89 velferdsordning. NSU mener samskipnader er den beste måten å
90 organisere studentvelferd på, og at alle NOKUT-akkrediterte
91 utdanningsinstitusjoner må være tilknyttet en samskipnad. NSU mener at
92 studentenes styringsrett i samskipnadene må beholdes Det viktig at hver
93 enkelt samskipnad får stor frihet til selv å velge hvordan de ønsker å drive

94 sitt tilbud, og hva samskipnadene skal tilby. Samskipnadene kjenner
95 studiestedet best, og vet hvilket tilbud det er størst behov og ønske for.

96

97 **3.1.1 Semesteravgift**

98 Semesteravgiften er en studentsolidarisk avgift hvis formål er å dekke
99 utgifter som knytter seg til studentenes velferdsbehov ved det enkelte
100 lærested. NSU mener at det er viktig at semesteravgiftens størrelse må
101 stå i samsvar med det studentene ønsker og får igjen av velferdsgoder.
102 NSU mener at dagens system for fastsettelse av semesteravgiften er
103 tilfredsstillende i forhold til hensynet om lokalt selvstyre. NSU mener
104 derfor at Kunnskapsdepartementet fortsatt skal ha ansvar for å godkjenne
105 alle økninger av semesteravgiften, og at alle søknader skal få en
106 selvstendig behandling.

107

108 **3.2 Institusjonene**

109 Institusjonene har det strategiske ansvaret for studentvelferd, og skal
110 legge til rette for at samskipnadene kan drive sitt studentvelferdstilbud.
111 Dette gjelder både praktisk og økonomisk. For eksempel er det viktig at
112 institusjonene gir egnede lokaler til samskipnadene gjennom
113 fristasjonsordningen. Da mye areal som samskipnadene får som fri
114 stasjon faktisk brukes til faglig og studentsosial virksomhet blir det feil å
115 ta høyde for full markedsverdi av fri stasjon i samskipnadenes regnskap.

116

117 Den enkelte institusjon har et klart ansvar for å sikre studentenes
118 læringsmiljø og studieforhold. Ansvaret for dette har man i stor grad
119 delegert til Læringsmiljøutvalget. Mange steder har de et uklart mandat,
120 og hva LMUene mener har ofte få konsekvenser for ledelsen. NSU
121 forventer at LMUenes rolle blir klart definert, og at de får reell innflytelse
122 over forholdene.

123

124 Både fysiske og psykiske plager kan føre til at studenter i kortere eller
125 lengre perioder er borte fra studiet sitt. I tillegg sliter en større andel av
126 studentene enn befolkningen for øvrig med psykiske lidelser¹.

127 Institusjonene har et ansvar for å legge til rette for studenter som sliter,
128 for eksempel ved å vise fleksibilitet i forhold til oppmøte, utsatt eksamen,
129 og studieprogresjon. Er man sykemeldet i deler av studieløpet, må man
130 kunne fortsette studiene med noe forsinkelse.

131

132 Mange utdanningsinstitusjoner har ambisiøse
133 internasjonaliseringsstrategier. Det synes NSU er positivt. Imidlertid har
134 de fleste internasjonale studenter større behov for oppfølging og
135 velferdstilbud enn andre studenter. NSU mener at institusjonene i større
136 grad må ta ansvar for å gi et godt velferdstilbud til de internasjonale
137 studentene som kommer som følge av den enkelte institusjons
138 internasjonaliseringsstrategi.

---

¹Statistisk sentralbyrå: Studenters levekår 2005

139 3.3 Statlige og kommunale myndigheter

140 NSU mener at studentene må være en integrert del av vertskommunens
141 befolkning, og ha samme rett til velferdsgoder som byens øvrige
142 innbyggere. Kommuner som huser utdanningsinstitusjoner bør ta et større
143 ansvar for å inkludere studentene i det offentlige velferdstilbudet. Tilskudd
144 til og samarbeid med studentsamskipnadenes velferdstilbud kan være
145 gode virkemidler for å sørge for at studenter i sum får et fullgodt tilbud.
146 Særlig er dette viktig i forhold til studenthelse og studentbosetting (se
147 også kapittel 4.2).

148
149 Det er studentene selv som styrer samskipnadene, og dermed bestemmer
150 innholdet i og omfanget av samskipnadenes tilbud. NSU mener at hver
151 enkelt samskipnad bør ha størst mulig frihet til å tilby de
152 velferdstjenestene studentene ved lærestedene ønsker. Offentlige
153 myndigheter må sørge for bevilgninger og lovgivning som gjør
154 samskipnadene i stand til å gi studentene et godt velferdstilbud.

155
156 Mange byer og lokalsamfunn nyter godt av den kulturen og aktiviteten
157 studenter er med å skape, både på egenhånd og i samarbeid med andre
158 lokale krefter. Studenter er i stor grad en ressurssterk gruppe med en
159 vilje og kapasitet til å være med å skape både store og små kultur- og
160 idrettsarrangementer. Det aller meste av denne studentaktiviteten er
161 basert på frivillig arbeid. NSU mener vertskommuner, fylkeskommuner og
162 lokalt næringsliv i større grad bør sette pris på, og tilrettelegge for
163 studentfrivilligheten. Både ved å inkludere studenter bedre i de allerede
164 eksisterende aktivitetene, ved i større grad støtte studentfrivilligheten
165 finansielt og tilby offentlige rabattordninger til studenter. I tillegg må
166 kommunale handlingsplaner og andre kommunale planer, på steder med
167 universiteter og høyskoler, gjenspeile at de er studentkommuner.

168
169 **NSU mener at:**

- 170 • Studentene, samskipnaden, institusjonene og det offentlige må i
171 felleskap koordinere og sikre et helhetlig velferdstilbud for hele
172 studentmassen
- 173 • Utdanningsinstitusjonene har det strategiske ansvaret for
174 studentvelferden, mens studentsamskipnadene har det operative
- 175 • Semesteravgiften er en studentsolidarisk avgift for studenter, og
176 skal være obligatorisk ved læresteder tilknyttet en samskipnad
- 177 • Samskipnader er den beste måten å organisere studentvelferd på,
178 og at alle NOKUT-akkrediterte utdanningsinstitusjoner må være
179 tilknyttet en samskipnad
- 180 • Offentlige myndigheter må sørge for bevilgninger og lovgivning som
181 gjør institusjonene i stand til å gi studentene et godt velferdstilbud
- 182 • Vertskommuner, fylkeskommuner, utdanningsinstitusjoner og lokalt
183 næringsliv i større grad bør tilrettelegge for studentfrivilligheten

184
185

186

187 **Kapittel 4 - De enkelte velferdsområdene**

188

189 Studiehverdagen skaper mange behov som er spesielle for studenter som
190 gruppe. Disse dekkes på ulike måter, via studenter selv, staten,
191 kommunene, privat sektor og samskipnadene. De ulike områdene som
192 dekkes i denne plattformen behøver derfor ikke være en del av
193 samskipnadenes tilbud, men omhandler mer generelt studenters behov,
194 for å sikre lik rett til utdanning.

195

196 **4.1 Studentboliger**

197 Studentboliger er et godt og målrettet utdanningspolitisk virkemiddel, og
198 et viktig tilbud til studenter som ellers ikke ville hatt økonomiske ressurser
199 til å flytte til studiestedet. God tilgang på studentboliger er avgjørende for
200 å sikre lik rett til utdanning. Studentboliger er også et utdanningspolitisk
201 virkemiddel i forhold til internasjonale studenter, og at man kan ha en
202 utdanningsstruktur med færre, kvalitetstunge studiesteder som folk vil
203 flytte til. En annen fordel med studentboliger er at det vil ha en
204 prisdempende effekt på boligmarkedet for øvrig på steder det er høy
205 dekningsgrad. Boligene er også med på å sette en kvalitetsmessig
206 standard for boliger generelt. Alle internasjonale studenter skal få
207 muligheten til bolig gjennom samskipnadene. Det overordnede målet til
208 NSU er at den nasjonale dekningsgraden på studentboliger for de
209 resterende studentene skal være 20%, selv om den enkelte mindre steder
210 må være langt høyere. På steder hvor det er begrenset tilgang på boliger i
211 det private marked, må dekningsgraden være 40-50%.

212

213 Den enkelte samskipnad bør i utgangspunktet selv kunne lage
214 retningslinjer for hvem som skal prioriteres i køen for å få studentbolig.
215 Imidlertid forutsetter et statstilskudd per bolig at samskipnadene
216 fokuserer på å tilby boliger til studentene som har et spesielt behov for
217 studentboliger. Dette gjelder blant annet funksjonsnedsatte studenter,
218 internasjonale studenter og tilflyttende førsteårsstudenter, og disse
219 gruppene har derfor samskipnadene et spesielt ansvar for å tilby
220 studentbolig.

221

222 NSU mener at Husbanken fortsatt bør være kontrollorgan for
223 studentboligbygging. I kriteriene for tilskudd bør man prioritere
224 pressområder, steder med begrenset privat utleiemarked, og steder med
225 høy andel av internasjonale studenter. NSU mener at tilskuddet per
226 hybelenhet bør være større i pressområdene enn andre steder. Dagens
227 kostnadsramme på studentboligbygging må fjernes, og tilskuddet per
228 hybelenhet bør økes til 300 000 kr, og indeksreguleres årlig etter
229 prisindeksen for nybygde eneboliger. I kriteriene til Husbanken for
230 tilskudd til studentboliger må det fokuseres på besøksstandard, miljø- og
231 enøktiltak, byggekostnader, samt livstidskostnad og sannsynlig utleiepris.

232

233 NSU mener at det skal bygges tilstrekkelig antall studentboliger med
234 bostandard ved hvert studiested, til behovet for slike boliger er dekket.

235

236 **4.1.1 Vedlikehold**

237 Det er viktig at studentboliger i tilstrekkelig grad blir vedlikeholdt, og NSU
238 mener at dette er en noe som samskipnadene må være ansvarlig for, og
239 som må inngå i kriteriene for tilskudd. Dagens situasjon ved
240 studiestedene har medført et uholdbart etterslep på vedlikehold av mange
241 studentboliger. NSU beklager at samskipnadene tidligere ikke har satt av
242 nok midler til rehabilitering av studentboliger. Selv om de fleste
243 samskipnadene nå setter av midler, klare de ikke å dekke det enorme
244 etterslepet som har bygd seg opp. NSU mener derfor at staten må
245 vurdere å gi midler til rehabilitering av studentboliger for å sikre at
246 samskipnadene kommer à jour. Dette må ikke gå på bekostning av
247 tildelingen til nye studentboliger. NSU mener at det i større grad må føres
248 tilsyn for å påse at en tilsvarende mangel på rehabilitering av eksisterende
249 bygningsmasse ikke forekommer.

250

251 **4.1.2 Det private markedet**

252 NSU mener at vertskommunene må regulere det private utleiemarkedet
253 gjennom god boligpolitikk og sosial boligbygging. NSU mener at de lokale
254 myndighetene i større grad enn i dag må følge opp at husleieloven blir
255 overholdt i alle leieforhold. Enhver utleier må få sitt utleieobjekt godkjent
256 av brannvesenet for utleie med hensyn på brannsikkerhet, minst hvert
257 fjerde år, eller ved større bygningsmessige endringer. Alle vertskommuner
258 bør i tillegg opprette kommunale boligombud for å sikre leietakeres
259 interesser.

260

261 NSU mener det er i det private utleiemarkedets egeninteresse å bli kvitt
262 useriøse elementer, eller utleiere som spekulerer i studenters økonomiske
263 situasjon ved å leie ut brannfarlige eller ubeboelige enheter. NSU
264 oppfordrer denne bransjen til å rydde i egne rekker, eventuelt vurdere å
265 sertifisere utleiere som driver sunn praksis langt innenfor lovens grenser.

266

267 NSU mener boligsparing for ungdom (BSU) er en god ordning for unge
268 som ønsker å spare til egen bolig. Etter at satsene for årlig sparing med
269 skattefritak og total innskuddssum ble satt opp i 2009 mener NSU at det
270 også behov for å heve aldersgrensen for spareformen. Dette for at
271 studenter med lengre studieløp, eller liten mulighet for skattbar inntekt
272 under studiet, også skal kunne utnytte denne gode spareordningen til sitt
273 fulle potensial.

274

275 **NSU mener at:**

- 276 • Studentene knyttet til den enkelte studentsamskipnad bør kunne
277 prioritere hvilke studentgrupper som tildeles bolig hus
278 samskipnaden

- 279
- 280
- 281
- 282
- 283
- 284
- 285
- 286
- 287
- 288
- 289
- 290
- 291
- 292
- 293
- 294
- 295
- 296
- 297
- Kostnadsrammen for studentboliger bør fjernes, tilskuddet per HE økes til 300 000 kr og indeksreguleres etter prisindeksen for nybygde eneboliger
  - Husbanken må styrkes som kontrollorgan for studentboligene som bygges
  - Kriterier angående miljøhensyn, besøksstandard og enøktiltak samt livskostnader må inkluderes under tildeling av studentboliger
  - Den nasjonale dekningsgraden for studentboliger må være minimum 20%, men enkelte steder må den være langt høyere
  - Det bør være høyere tilskudd per HE i pressområdene.
  - Samskipnadene har et ansvar for vedlikehold av studentboliger, men staten må gi midler til samskipnadene for et oppsamlet vedlikeholdsetterslep av gamle boliger
  - Vertskommunene bør opprette kommunale boligombud for å sikre leietakeres interesser.
  - Utleieobjekter må godkjennes for utleie av brannvesenet minst hvert fjerde år
  - Aldersgrensen for BSU må heves til 35 år.

4.2 Studenthelse

298

299 NSU mener primært at å tilby helsetjenester er et offentlig ansvar.

300 Studenter som gruppe har imidlertid ofte andre behov og helsemessige

301 utfordringer enn befolkningen for øvrig. Studentsamskipnadene har derfor

302 utviklet egne tilbud, både alene og i samarbeid med lokale og statlige

303 instanser. Dette er gode tilbud som hjelper de aktuelle studentene med å

304 komme raskt tilbake til studiene. Samskipnadene bør derfor gis

305 muligheten til å opprettholde dagens tilbud innenfor generelle

306 helsetjenester.

4.2.1 Psykisk helse

307

308

309 Studenter er ifølge SSBs levekårsundersøkelse fra 2005 mer utsatte for

310 psykiske problemer enn befolkningen ellers, i stor grad på grunn av

311 studentspesifikke problemstillinger. Derfor er det positivt at

312 samskipnadene ønsker å ha et eget lavterskeltilbud rettet mot studenter,

313 samt egne psykologer ansatt ved samskipnadene. NSU mener at

314 psykologtilbudet til samskipnadene bør opprettholdes og styrkes, og at det

315 må være mulig for flere samskipnader enn i dag å opprette et psykisk

316 helsetilbud. NSU mener generelt at støtten for å opprette et psykisk

317 helsetilbud bør styrkes gjennom øremerking over statsbudsjettet.

318 Samskipnadene må få trygderefusjon for behandlingen de ansatte

319 psykologene gir, og må få hjemmel for dette i lovverket. Ved mindre

320 studiesteder må det også tilrettelegges for å kunne kombinere

321 studentenes psykiske helsetjeneste med lokale behov.

322

323 For mange med psykiske plager er det vanskelig å opprettholde normal

324 studieprogresjon. Institusjonene bør vise fleksibilitet overfor disse

325 studentene med tanke på oppmøte og studieprogresjon, slik at studentene

326 eventuelt tar så mange studiepoeng som de føler seg i stand til. Dette
327 forutsetter at studenten kan påvise plagene sine ved lege- eller
328 psykologerklæring.

329

330 NSU synes det er positivt at enkelte samskipnader og institusjoner satser
331 på forebyggende tiltak som rådgivning, stressmestringskurs,
332 samtalegrupper og mye annet. Det er derimot viktig at rådgivingstilbudet
333 en samskipnad tilbyr fungerer som et supplement til den faglige
334 rådgivningen som institusjonene har ansvar for, og at institusjonene ikke
335 fraskriver seg et slikt ansvar.

336

337 **4.2.2 Tannhelse**

338 Den lille informasjonen vi har om studenters tannhelse er svært
339 bekymringsverdig. Blant annet viste Helse- og Trivselsundersøkelsen fra
340 Trondheim 2007 at 32 % gikk til tannlegen sjeldnere enn annet hvert år,
341 og hovedgrunnen til dette er prisene hos tannlegen.

342

343 NSU mener at tannbehandling bør bli en del av det offentlige
344 helsetilbudet, slik at man får refundert utgifter til tannlegebesøk på linje
345 med andre helsetjenester. Inntil det skjer bør studenter få rabatt på
346 tannhelsetjenester.

347

348 Det bør gjøres en nasjonal utredning for å kartlegge tannhelsen til hele
349 den norske befolkningen, inkludert studenter.

350

351 **4.2.3 Studenter og alkohol**

352 Alkoholforbruket blant den norske befolkningen har steget de siste årene,
353 også blant studenter. Et stort alkoholkonsum kan gå utover studenters
354 fysiske og psykiske helse, samt studentens studieprogresjon. NSU synes
355 det er problematisk at det i mange studentmiljøer er et stort alkoholfokus,
356 noe som virker lite inkluderende på mange.

357

358 Fadderordningene må ta høyde for at ikke alle studenter har utbytte av et
359 fadderopplegg som utelukkende fokuserer på alkohol. Studentforeningene
360 må ha fokus på at det skal være mulig å komme som ny student og
361 likevel bli inkludert i miljøet. Det er også viktig å informere om alkoholens
362 skadevirkninger, både psykiske og fysiske. Her har både samskipnadene,
363 institusjonene og offentlige myndigheter et stort ansvar.

364

365 **NSU mener at:**

- 366 • Samskipnadene bør gis muligheten til å opprettholde dagens tilbud
- 367 innenfor generelle helsetjenester
- 368 • Samskipnadenes ansatte psykologer bør trygderefusjon for
- 369 behandlingene de gir.
- 370 • Den offentlige støtten til samskipnadenes psykiske helsetjenester
- 371 må økes, slik at alle samskipnader som ønsker det får mulighet til å
- 372 ha et tilbud.

- 373
- 374
- 375
- 376
- 377
- 378
- 379
- 380
- 381
- 382
- Offentlig støtte til samskipnadene psykiske helsetjenester bør gis som øremerking over statsbudsjettet
  - Institusjonene må vise fleksibilitet overfor studenter som sliter med fysiske og psykiske plager, både i forhold til læringsmiljø og studieprogresjon
  - Tannbehandling bør bli en del av det offentlige tilskuddet, med samme refusjonsordning
  - Det bør finnes alkoholfokusfrie alternativer for studenter i forbindelse med fadderuker og andre, store arrangementer

4.3 Studentkafeer og mat

383

384 NSU mener det er viktig at alle studenter har tilgang til et godt utvalg av

385 sunn og god mat og drikke, til rimelige priser. Stedene man kan skaffe

386 seg mat og drikke bør ha åpningstider tilpasset studentenes behov. Kafeer

387 og spisesteder fungerer også som nyttige arealer for oss studenter der vi

388 kan koble av fra studiehverdagen. Institusjonene bør derfor legge til rette

389 for egnede areal på campus der studenter oppholder seg. Hvordan de

390 enkelte kafeer og spisesteder organiseres bør være opp til hver enkelt

391 institusjon og samskipnad, det viktigste er å sikre studentene innflytelse

392 over det totale tilbudet. Det bør tilrettelegges for spesielle behov

393 angående mat og drikke for de studentgruppene som ønsker dette.

394

NSU mener at:

- 395
- 396
- 397
- 398
- Alle studenter bør ha tilgang til sunn mat innenfor rimelige priser i nærheten av studiestedet

4.4 Studentidrett

399

400 Å være i fysisk aktivitet er med på å bedre både den fysiske og mentale

401 helsen blant studenter. Studenter bør ha tilgang til treningsfasiliteter

402 innenfor rimelige priser i nærheten av utdanningsinstitusjonen. Hvordan

403 dette organiseres bør være opp til hver enkelt institusjon, men tilbudet

404 bør egne seg for alle, uansett fysiske forutsetninger.

405

406 En del institusjoner har egne idrettslag som mottar støtte fra

407 samskipnadene. Selv om samskipnadene og velferdstingene må få gi

408 penger til hvem de vil, mener NSU at studentidrettsforeninger primært bør

409 bestå av studenter tilknyttet samskipnadene de søker om penger for å

410 motta støtte.

411

NSU mener at:

- 412
- 413
- 414
- 415
- Alle studenter bør ha tilgang til treningsfasiliteter innenfor rimelige priser i nærheten av utdanningsinstitusjonen de studerer ved.

4.5 Bokhandel

416

417 Bokhandlene drevet av samskipnadene skal være et tilbud rettet mot

418 studenter, og er til primært for å sikre studenter tilgang til billige og gode

419 fagbøker, ikke for å finansiere andre deler av samskipnadenes virksomhet.

420 Andre varer som studenter har spesielt bruk for, for eksempel utstyr til
421 kunststudenter, bør også kunne tilbys gjennom disse bokhandlene.

422 **4.6 Forretningsvirksomhet**

423 Samskipnadene skal primært tilby velferdstjenester til studenter. Utover
424 dette kan samskipnadene drive forretningsmessig virksomhet om
425 studentene ønsker det. Dette kun så lenge overskuddet kanaliseres tilbake
426 til økt velferd for studentene, og den forretningsmessige strukturen er slik
427 at eventuelle tap ikke rammer studentenes velferdstilbud.

428

429 **NSU mener at:**

- 430 • Samskipnader kan drive forretningsvirksomhet om studentene
431 ønsker det. Overskuddet må komme studentene til gode, og
432 forretningsstrukturen må være slik at tap ikke rammer
433 velferdstilbudet.

434

435 **4.7 Kultur**

436 Ved alle høyere utdanningsinstitusjoner finnes det et mangfold av
437 studentorganisasjoner og arrangementer. Dette er essensielt for å skape
438 et godt studiemiljø og en rikere hverdag for mange studenter. NSU mener
439 institusjonen, samskipnaden og det offentlige har et ansvar for å
440 tilrettelegge for frivillig studentengasjement.

441

442 NSU mener at en større andel av offentlige kulturmidler bør tilføres
443 studentkulturelle arrangementer og organisasjoner. Disse bør også kunne
444 få momsfritak. Institusjonene bør stille lokaler til disposisjon for alle
445 studentforeninger som har behov for dette.

446

447 Siden studentvelferd også omhandler å sikre studentene et godt og aktivt
448 liv utenom studiene er det viktig at studentene kan delta i det øvrig
449 kulturliv i vertskommunen. Det må legges til rette for at studentene kan
450 ta del i ulike kulturarrangement, da både med tanke på tilgang på slike
451 arrangement og rabattordninger. Disse rabattene må være uavhengig av
452 alder og studiested, og minimum tilsvare dagens honnørordninger. Å
453 inkludere studentene i større grad i etablerte kulturtilbudet vil også bedre
454 integrere studentene og akademia i det øvrige samfunnet, og vil være en
455 viktig ressurs for det lokale kulturtilbudet.

456

457 **NSU mener at:**

- 458 • Studentkulturelle arrangementer og organisasjoner bør få
459 momsfritak
- 460 • Utdanningsinstitusjonene må legge til rette for studentkultur
- 461 • Studenter må få rabatter til kulturarrangement minimum tilsvarende
462 dagens honnørordninger. Rabattene må være uavhengig av alder og
463 studiested.

464

465 **4.8 Studenter med barn**

466 For NSU er det prinsipielt viktig at det må være mulig å få barn i løpet av
467 studietiden uten at det blir altfor mye vanskeligheter for studentene som
468 velger dette. Derfor er det veldig positivt at samskipnadene har
469 studentbarnehager som er spesialtilpasset studentforeldres behov. NSU
470 mener at tilskuddet til barnehagene bør gis som en del av det generelle
471 tilskuddet til samskipnadenes velferdstjenester, ikke som øremerkede
472 tilskudd.

473

474 Etter mange års arbeid fikk NSU gjennomslag for at studenter i
475 foreldrepermisjon har adgang til å betale semesteravgift mens de er i
476 permisjon. Det er viktig at denne retten beholdes.

477

478 Flexibilitet er et stikkord i småbarnforeldrenes hverdag, og det er viktig
479 at institusjonen viser dette. Dette gjelder i forhold til blant annet utsatt
480 eksamen og krav til obligatorisk oppmøte. Alle som enten har termin eller
481 må være hjemme på grunn av sykt barn på eksamen må ha rett til utsatt
482 eksamen. Man kan heller ikke forvente at studentforeldre alltid har
483 mulighet til å være på universitetet på gitt tidspunkt, og institusjonene må
484 strekke seg langt for at det skal være mulig å for alle å studere også ved
485 studier preget av mye obligatorisk undervisning.

486

487 **NSU mener at:**

- 488 • Studenter med barn fortsatt må ha mulighet til å betale
489 semesteravgift mens de er i fødselspermisjon
- 490 • Studentforeldre skal ha lik opptjeningsrett i forbindelse med fødsels-
491 og barnepermisjon
- 492 • Tilskudd til studentbarnehager bør gis som frie midler, ikke
493 øremerkede tilskudd
- 494 • Institusjonene må vise fleksibilitet overfor studenter som har barn
495 under skolepliktig alder.

496

497 **4.9 Kollektivtransport og samferdsel**

498 Studenter ønsker og er i mange tilfeller avhengige av et godt
499 kollektivtilbud. NSU mener at kollektivrabatten for studenter bør økes til
500 50 % og gjøres uavhengig av alder og studiested. Samtidig må
501 bevilgningene til kollektivtrafikk og jernbane økes betraktelig.

502

503 Et godt utbygd sykkelnettverk er viktig for studenter som ønsker å bruke
504 dette fremkostmiddelet. Alle vertskommuner bør lage planer for
505 sykkelveier i sin kommune som også inkluderer gode framkomstveier
506 mellom institusjonene og boligområder med høy andel studenter. Der det
507 er bysykkelordninger, bør det være stativer for dette nær campus.

508

509 **NSU mener at:**

- 510 • Kollektivtilbudet må være tilpasset studentenes behov, slik at flest
511 mulig studenter kan og vil benytte seg av kollektivtrafikk.

- 512 • Kollektivrabatten bør økes til 50%, og gjelde uavhengig av alder og
513 studiested
- 514 • Bevilgningene til kollektivtrafikk og jernbane må økes
- 515 • Arbeide for at stat og kommune skal bidra til at det finnes et godt
516 og miljøvennlig kollektivtilbud i tilknytning til
517 utdanningsinstitusjonene

518

519 **4.10 Læringsmiljø**

520 NSU mener det er viktig å skille mellom det fysiske, og det psykiske og
521 det psykososiale læringsmiljøet. Det psykiske og psykososiale
522 læringsmiljøet må sikres gjennom lovgivning. Dagens tekst i Universitets-
523 og høyskoleloven er altfor vag, og gir ikke studentene konkrete
524 rettigheter. For å sikre et bedre vern av det psykiske og det psykososiale
525 læringsmiljøet må man få plass en lovgivning som stiller samme krav til
526 utdanningsinstitusjonene som arbeidsmiljøloven til arbeidsgivere med
527 hensyn på ansvarlighet.

528

529 NSU mener læringsmiljøutvalgenes mandat må utvides og styrkes.
530 Samskipnadene bør få møterett som observatør i læringsmiljøutvalgene
531 for å sikre best mulig koordinering av tilbudene mellom institusjonene og
532 samskipnadene.

533

534 Læringsmiljøet bør bedømmes av en ytre, objektiv part som ikke selv er
535 ansvarlig for å ta de økonomiske konsekvensene av nødvendige
536 utbedringer.

537

538 **NSU mener at:**

- 539 • Studentens vern i forhold til det psykiske og det psykososiale
540 læringsmiljøet må styrkes
- 541 • Læringsmiljøet skal bedømmes av en ytre, objektiv part
- 542 • Læringsmiljøutvalgenes mandat må utvides og styrkes

543

544 **4.11 Demokrati**

545 NSU mener at det er viktig å tilrettelegge for studenters deltakelse ved
546 stortingsvalg og lokalvalg og bidra til at utdanningsinstitusjonene er en
547 viktig arena for samfunnsdebatt hvor det tilrettelegges for deltakelse fra
548 studentpolitiske organisasjoner. Mange studenter er ikke folkeregistrert på
549 studiestedet, og er derfor avhengige av å kunne forhåndsstemme. Det bør
550 derfor være mulig å forhåndsstemme ved alle høyere
551 utdanningsinstitusjoner. Ved lokalvalg bør man kunne velge om man vil
552 stemme der man har folkeregistrert adresse eller studiestedsadresse.

553

554 **NSU mener at:**

- 555 • Det bør være mulig å forhåndsstemme ved alle
556 utdanningsinstitusjoner
- 557 • Ved lokalvalg bør man kunne velge om man vil stemme der man har
558 folkeregistrert adresse eller studiestedsadresse.

559

560 **4.12 Levekårsundersøkelse**

561 Informasjon om studenters levekår er det viktigste verktøyet man har for
562 å gjøre forandringer i studentvelferdspolitikken. Statistisk Sentralbyrå
563 (SSB) har laget en levekårsundersøkelse for Studenter i 1998 og 2005.
564 NSU mener en slik undersøkelse bør gjennomføres hvert 5. år, og NSU bør
565 være med i utformingen av spørsmålene slik at de blir aktuelle i forhold til
566 dagens utfordringer. NSU mener det i neste undersøkelse bør fokuseres
567 spesielt på studenters fysiske og psykiske helse, seksuell trakassering,
568 samt på LHBT -, og minoritetsstudenters levekår.

569

570 **NSU mener at:**

- 571 • Det bør gjennomføres en Levekårsundersøkelse for studenter hvert
- 572 5. år.
- 573 • Neste Levekårsundersøkelse bør ha et spesielt fokus på studentenes
- 574 fysiske og psykiske helse, seksuell trakassering, samt LHBT- og
- 575 minoritetsstudenters levekår.